

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 H.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
II. J. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Rögeszmék és örökélet.

— Gondolatok a magyarság jövője felől. —

Tisza István gróf ur kezdi megvalósítani dicső kormányzásának alapelveit. Következtesen halad ama hatóságos és szenteszközök felé, melyeket már még trónra — illetőleg miniszterelnöki biborbársonyos székbe lépte előtt kormányzási hitvallásául hirdetett. A golyó és kötél ezek az eszközök.

Csodálatosan szüklátkörü, csodálatosan elbizakodott ez a nagy ur nemzetével szemben. És nem is lehet a viselkedését másként megmagyarázni, hogy, a mint azt Apponyi gróf is mondta, rögeszméknek él. Faraónak, vagy a nagy Faraók teljhatalmu, mindenható kormányzójának képzele magát, a ki előtt tartozik kényre-kedvre szolgálni, behódolni ez az árva magyar nemzet, a melynek még saját hazájában sem engedik érvényesülni létjogait. Csak a korbácsot csattogtatják a képén, a hátán, a karján, hogy minél magasabbra építsék az egyedül a Faraók rögeszméiben örökéletű gúlát, az osztrák-magyar monarchiát. Holott az a gula nem életet érvényesít, hanem sirkövet emel, a mely nehéz testével agyonnyomja, eltemeti a Faraók dicsőségét.

Rögeszmés Tisza István bályány főpap alaposan csalódik, midőn hatalmát, amaga, mint urainak hatalmát, erejét, a korbácsok csattogásában kifejtett erőt, a golyó- és kötél által jelképezett erőszakos vadhatalmat a nép, a nemzet örök erejének- és örök életének föléje helyezi; mert a biboros-rögeszméknek sirboltja lesz a gyalázat és munka verejték nehéz árán emelt gula . . . Ők a korbács hordozók szunyogokként tűnnek semmibe! De a nép, a nemzet elni fog és a gulákat a szabadság amaz oltáraként, ama jelképeként fogják tekinteni a támadó ifjabb nemzedékek, mint időjelzőjét annak a kornak, a mely korban korbácsos, golyóval, kötéllel készítették, érelték a nemzeteket a szabadság meg-

becsülésére, a függetlenség kivívására.

És bárha most sikerül is a rögeszmés Tiszának szájkosarat rakni a képviselőház méltatlan száju, sodomai lelkü népképviselőire; és bárha most sikerül is golyóval, kötéllel, erőszak- és fufanggal gyikfejű bálványokat állítani a szabadság, a függetlenség Istenőjének oltárára; bárha mocsárba borítandja is ezt az egész magyar-földet és napról-napra újabb kakasviadalszerű diadalokkal ejtendi is ámulatba Faraóját és a néptől zsákmányolt áldozati jószágok izletes tetemén — kövéredett minden rendű és rangu bálványpap czimboráit, ezek a sikerek csak a mulandóság időleges sikerei, a gulák sirboltozatinak rohatag dicsőségei, melyekből sem élet, sem erő nem származik, hanem csak pusztulás, bomlás, a mumiák világának utálatosan hivalkodó rémségei . . . Az erő, az élet, a dal- és diadal, a dicső gyarapodás az igahuzó népet, a magyar nemzetet fogja magasra emelni és örökéletben fentartani. Ellenben a Tiszák, a Faraók szüklátkörök, nem e világba való rögeszméik hangyaösvényével együtt süppednek a guláikat is betemető mulandóság homokjába.

*

Testvéreim! Midőn annyi sok kis-lelkü, hamis prófétánkban csalódtunk! Midőn férgek lepik el golyóval és kötéllel nyugozott izmos testünket! Gyáva koros az, ki csüggetegen megadja magát, ki hitét veszti. Magasabb szempontból tekintsük a nemzet életét, a nemzet jövőjét és hitünk égi lángként fog ragyni és bizva-bizunk, hogy megpróbáltatásunk, küzdésünk nem történt hiába, szabadságunkat, függetlenségünket, a nagykoru nemzetek sorába emelkedésünket éppen ezen gula-építgetések útján görnyedezve kellett és kell kiérdemelnünk.

Ellenben te rögeszmés szegény Tisza és ti fúvalomszerű, virágéletű Faraók hasonlók vagytok az Istenki-sértő, a sorsharagjával koczkázó, kalózzászlós, kalózágyus gályához, me-

lyet a kalózvezér gögösen, önhittén kormányoz a tenger hullámos rengetei között bekés járműveknek és utasoknak rémitésére. Felülvagytok ti! Hatalmasok vagytok ti; de csak addig: mignem a feltámadt tenger óriás öklü haragja a feneketlen örvénysirba taszítja ezt a kevély kalóz gályát! Ilyen a ti uraságotok is; de mint a tenger olyan örök, olyan hatalmas a nemzet, a nép! Hát csak riasztgassátok, hát ébresztgessétek, hát csak tépázgassátok ezt az óriást ti elvakult kuvikjai a biborfényes mulatag dicsekvésnek, én már hallom, én már neszelem a fölséges ébredés, a feltámadás szabadságdalát! És sem golyótól, sem kötél-től nem féltetek tégedet nemzetem; mert a magyar faj diadalában nagy az én hitem. Tölgyes erdő, őszivirágos mező, de még atyáinknak, anyáinknak süppedt sirhalma is mind erről regél nekem . . . Faraóid elpusztulnak, de te örökké élsz és az erdők tölgyeként megizmosodol, a mezők buzakalászként megsaporodol magyarom! Te imádott szép magyar!

Ifjabb Móricz Pál.

Neveljük a népet.

— A szabad iskola áldása. —

Népünk, ha a tél beáll, valóságos tétlen életet él, pedig a semmittevés nemcsak a bűnök számtalan fájának szülőanyja, de e mellett, bizonyos erkölcsi eldurvulás kíséri azt, nem is említve, hogy ez az állapot minden anyagi és szellemi haladásnak a legnagyobb ellensége. Nyílt vádként hangoztatjuk, hogy minálunk azok, akik anyagi jólétben élve, teljes boldogsággal futnak az élet útján, nem sokat törődnek a szegény ember dögával. Pedig törődni kellene, mert milliókat érne, ha ezt a tétlenül maradt munkaerőt fel tudnák használni.

Allamszervezetünk kialakulásában erősen tért hódít az idegen befolyás, az idegen szellem. Törvényeink meghozatnak, de végrehajtásukról csak a jó isten gondoskodik. A végrehajtást, ha itt-ott megkísérelik is, nincs abban semmi köszönet, mert hát még minálunk az a jelszó: aki bírja: marja.

Van valami a levegőben — olvassuk — a mi a társadalmi erők megütkezésének elő-

Kétszer annyiba kerültek 150 öltöny á 20 kor.

de helyszüke miatt eladatnak **150 öltöny á 30 kor.**

Gerő

➤ férfi ruha áruházában, ◀

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. sz. a Dréher sörcsarnok kapuja mellett (az „Emke” kávéházzal szemben.)

Valódi, kitérő és tartós
gázizzó testek
 egyedül kaphatók

GERŐ JÓZSEF

légszesz- és vízvezeték berendezési mintaraktárában
 Halvan-utca 4. Telefon 328.

estőjét jelzi, mert minden oldalról szervezkedni látjuk a táborokat.

Társadalmunknak erkölcsi és becsületbeli kötelessége, hogy tőle telhetőleg mindent megtegyen, hogy népünk Európa nagy népcsaládjai között ebben a nagy harcban helyét emberül megállja a történelmi magas hivatását ezután is betöltse.

Ennek a hivatásnak a betöltése a kelet és nyugat között ékelte magyarnak soha sem volt oly nehéz, mint napjainkban. Egy tekintet politikai és társadalmi életünk nagy zavarára, arra az ádatlan harczra, mely a hatalom biztatására mindkét téren tudnillik a társadalmi és politikai élet terén folyik, arra győz meg, hogy a nép felvilágosultsága és haladása lehet az a vezéreszeme, mely a magyart a chaszából kivezeti; mert a felvilágosultságnak kell előbb bekövetkeznie, hogy az általános és mindenkire kiterjesztendő jogok e haza minden fajanak tulajdonai legyenek.

Haza és emberszeretet isteni szava azért az, mely a népet a tudás iskolájába hívja; a földművőt, iparost arra akarja képesíteni, hogy most, felnőtt korában, amikor fogékonyabb az élet gyakorlati szükségletei iránt, tanuljon, szívét-lelkét nemesítse, s gondolat világát bővítse és tudásának szűk medrét szélesítse.

Magas és szép munka ez, jelszava: haladás, vagyis: egységes és művelt magyar nemzeti állam; eszköze: igaz fajszeretettel párosított önzetlen munka.

Ebben a műkaban a nemzetalkotó tényezők minden réteget hassa át az a tudat, hogy a magyar sem nyelvétől sem szabadságától nem adhat semmit másoknak, mert neki az öntentartás ösztöne szigorú gazdálkodást parancsol, mert egyéniségével egyedül áll a világon.

A szabad iskola néhány lelkes munkását, kik újra megújítják a nép előtt a művelődés útját, melegen üdvözljük s arra kérjük politikáisiakat, látogassák tömegesen a nagy helyen megkezdett tanításokat, mert a nagy zaj és lármá helyett kitartó igyekezettel és a világ iránt erzett forró szeretettel kell megmutatni ennek a népnek, hogy élni akar s hogy erre van benne erő és akarat.

A lelkes munkások önzetlen fáradozását kísérje siker és fajunknak legnagyobb hibája a közöny ne oltsa meg a lelkes mozgalom tüzeit, h nem virágozzék fel a szabad iskola nemes társadalmi intézménynyé ne csak városunkban, hanem e haza minden vidékén, mert a kié a tudás, azé a jövő.

Térey Béla.

Politikai híreink.

Budapest, november 11.

Leintett ó-szeresek.

Az ellenzék sokat vár a házszabály melletti és elleni tüntetésektől is, amely — szerintük — a parlamenti izgalmakat az utcára fogja kivinni. Egész határozottsággal beszélnek, hogy az egyetemi ifjuság — megakarja akadályozni a fővárosi polgárság vasárnapi, a házszabály, illetve a kormány mellett rendezendő tüntetését. Alkalmi tudósítómkkal szemben rendezendő tudósítónk illetékes helyről értesül arról, hogy a budapesti ó, új, hig és edzett szabadelvűek vasárnapra tervezett gyűlését a miniszterelnök leintette, Tisza István gróf nem akar semmiféle demonstrációt azoktól, akinek elvűségét már annyi kormány — kipróbálta...

Héderváry és Molnár-apát.

— Érdekes affér. —

A képviselőház tegnapi ülésén, a szörnyű zsvájban eltemetkezett egy erős összekocczanás, a mely ma lovagias affér alakjában támadt új életre.

Molnár János és Zichy Aladár gróf a néppártiak jobboldalára látogattak át és leültek Khuen-Héderváry gróf háta mögé. A miniszter közelében állók a következő párbeszédet hallották:

Khuen-Héderváry gróf miniszter (Molnár Jánoshoz gunyosan): Ugy-e akkor beteg volt.

Molnár János: Igenis, az voltam.

Khuen-Héderváry gróf: Nem hiszem.

Zichy Aladár gróf: De igenis az volt. Én tudom.

Khuen-Héderváry gróf: Nem hiszem.

Zichy Aladár gróf hevesen felpattant és ezt kiáltotta:

— Kijelentem, hogy az igazság, amit mondtam. És a mit mondtam, megmondtam! Szólt és kicsinylő mozdulattal távozott.

A kik a szóváltást hallották, azt mondják, hogy Khuen-Héderváry gróf még tegnap magyarázatot kért Zichy Aladár gróftól — segédeivel.

Főrendiházi ülés.

[Budapest november 11-én.]

A főrendek ma délelőtt 11 órakor ülést tartottak.

Csáky Albin gróf elnökölt, a ki mindenekelőtt Vörösmarty Bélát, Wesselényi Bélát és Aczél Lajost, elhunyt főrendeket parrentálta el.

Emléküket jegyzőkönyvbe iktatta a főrendiház.

Forster Gyula báróságát jelentették be ezután, a mit a főrendiház tudomásul vett.

A napirend szerint az olasz kereskedelmi provizoriumról szóló törvényjavaslatra került a sor.

Keglevich István elfogadja a javaslatot és kijelenti, hogy azért szólal fel csupán, hogy a kormánynak köszönetet szavazzon ennek a szerződésnek a megalkotásáért. A közjónak tett a kormány ezzel szolgálatot, annak az elvnek az alapján, hogy mindenekelőtt az állam érdeke áll.

Majd magára az 1899. évi XXX. törvényekre és a vámtételekre tesz egynémi kifogást, de egészben örömmel fogadja el a javaslatot.

Tisza István gróf hálás köszönettel veszi az elismerést. Az 1899. évi XXX. törvényeket helyesnek tartotta és helyesnek tartja ma is, különösen azért, mert a külfölddel szerződés lejáratái együvé esnek. Ez a törvények tehát nem érdemi meg azt a szigorú bírálatot, a melyben Keglevich gróf részesítette. A javaslat elfogadását kéri.

A javaslatot általánosságban is, részleteiben is elfogadták.

A Rábaszabályozásról szóló törvényjavaslat tárgyalása következett.

Vita nélkül elfogadták.

Egy sereg jelentést vettek végül tudomásul.

Az ülés vége 1/4 órakor.

Vármegyénk és vidéke.

Megye bizottsági tag választás Hajdunánáson. November 10 én megválasztottak Hajdunánáson vármegyei bizottsági tagoknak: Alföldi Imre, Berencsi Imre, Kiss László, Lente Béni, Mirkó Imre, F. Nagy Lajos, M. Sebestyén László, Sebestyén Miklós, Takács Gábor, Timári András, Sáfrány

Géza. A régiek közül csak Sebestyén Miklós és Mirkó Imre választottak meg, a többi mind új erő.

Az önkasztó. Vértés biharmegyei községben Karászi Sándor parasztgazda tegnap a kertjében szilváfára felakasztotta magát. Tettének okát nem tudják.

Rablógyilkossági kísérlet. Limprecht Ferenczné nádudvari özvegyasszony lakásának falát a minap egyik volt cselédje kibontotta és a résen át a lakásba hatolt, hol néhány szekrényt feltört. Mivel azonban pénzt nem talált, az urinő hálószobájába ment és az alvó nőt fojtogatni kezdte. Limprechtné menekülni akart, de a rabló késsel több sebet ejtett rajta. A kiabálásra Limprechtné cselédje felébredt, segítségért ment, mire azonban a szomszédok előjöttek, a rabló elmenekült. A rablót a csendőrök elfogták és átadták a debreczeni ügyészségnek.

Tolvaj leány. Gáti Eszter hajduszoszlói esavargó leány ruhaneműket lopott és megszökött. A csendőrség keresi.

Országgyűlés.

Budapest, november 11-én.

Személyes kérdések körül folyt a vita az ülés legelején, Polónyi, Apponyi és Hock között, majd a napirendre tértek át a házszabály módosító indítványra.

Közben Nyiri Sándor honvédelmi miniszter benyújtotta a véderő provizoriumát és az 1905 évi ujonczokról szóló törvényjavaslatot.

Az ülések iránt a közönség sorában rendkívül nagy az érdeklődés, a karzatok zsufozásig megteltek.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Perczel Dezső.

A jegyzőkönyvnél.

Holló Lajos azt kifogásolja, hogy nincs benne a jegyzőkönyvben, hogy ő tegnap fel akart szólalni, az elnök azonban ezt tekintetbe nem vette.

Perczel Dezső: — Azért nem, mert két órán túl voltunk. E miatt Apponyi gróf sem beszélhetett, pedig korábban jelentkezett.

Kallósi József a házszabályokhoz beszélni és feláll.

Lengyel Zoltán szintén a házszabályokhoz akar beszélni és feláll.

Kallósi és Lengyel vitáznak egymással kibeszéljen, a min viharos derűtség támad a baloldalon.

Perczel Dezső: Mindenekelőtt a jegyzőkönyv hitelesítése következik.

Lengyel Zoltán: Akkor a jegyzőkönyvhöz beszélek.

Kallósi József erre leül.

Lengyel Zoltán azt bírálja, hogy tegnap mindenki beszélhetett volna a házszabályokhoz, a ki jelentkezett, ha 2 óra elmúlt is.

Perczel Dezső: Csak annyit jegyzek meg, hogy az az elv, a melyet Lengyel képviselő hirdet, a permanens ülésekre vezetne. (Taps a jobboldalon.)

A jegyzőkönyvet hitelezik.

Kallósi József ezután a házszabályokhoz beszélt és azt vitatja, hogy neki volt volna joga tegnap a házszabályokhoz beszélni a miniszterelnök előtt is, a ki tegnapi indítványához nem mint miniszter, hanem mint az indítványt benyújtó képviselő beszélt.

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter

törvényjav
vizórium
ujjonczokról

Ezután
terelnök
szabályre

Polónyi

lalt fel és
napi nyilat

határozott
nak arra,

időben alk
már az u

ennek m
ígérete cs

mények n
feloszlátá

most kibu
Apponyi

kérdésben
zésére vál

hogy szól
kormányra

sában. Ige
a konferen

vehetett r
kor hamis

vonta le
most fejte

Most
és óriási r

valemivel,
mán is el

zés a ba

Hoc

tását, ho
elmérges

gikus, a
lépett vo

zaj a jo
jogokból

áruló.
Elnök

Hoc
van!

Elnök
reutasító

Olay
van.

Elnök
utasítom

Hoc
viadalon

lesz bika
cziót ak

tartja a
baloldalo

Bern
a házszab

suth hatá
Szűn

tanácskoz
Batt

törvényjavaslatot terjeszt be a véderő-provizóriummal és az 1905. évben kiállítandó ujonczokról.

Ezután áttértek a napirendre, a miniszterelnök indítványának tárgyalására a házszabályrevízió ügyében.

Személyes kérdések.

Polónyi Géza személyes kérdésben szólalt fel és elmondja a miniszterelnök tegnapi nyilatkozatával szemben, hogy Tisza határozott ígéretet tett a függetlenségi pártnak arra, hogy a választási reformot oly időben alkotja meg, hogy az új választások már az új választási törvény alapján történnek meg. Azt is mondta Tisza, hogy ígérete csak akkor áll fenn, ha váratlan események nem történnek és a Háznak időelőtti feloszlata szükségessé nem válik. Tisza most kibúvik ígérete alul.

Apponyi Albert gróf szintén személyes kérdésben beszél. Hock tegnapi megjegyzésére válaszol. Hock tegnap azt mondta, hogy szóló nem volt eléggé energikus Tisza kormányralépésekor, illetve megakadályozásában. Igaz, hogy nem vett részt Nagynál a konferencián, de mint házelnök nem is vehetett részt. Azt elismeri, hogy már akkor hamis szituációban volt, de hogy nem vonta le mindjárt a következményeket ezt most fejtegetni nem akarja.

Most üszköt vetettek a parlamentbe és óriási megrázkódtatást idéznek fel olyasvalmivel, a mit kellő előzmények után simán is el lehetett volna intézni. (Zajos tetzés a baloldalon.)

A hazaárulók.

Hock János fentartja azt az állítását, hogy Apponyi az oka a helyzet elmérgesedésnek. Ha Apponyi energikus, akkor a szabadelvűpárt nem lépett volna a hazaárulás útjára. (Nagy zaj a jobboldalon.) *A ki a nemzeti jogokból bármit is felád, az hazaáruló.*

Elnök rendreutasítja.

Horváth Gyula: Azért mégis igaza van!

Elnök Horváth képviselő urat rendreutasítom.

Olay Lajos! Azért mégis igaza van.

Elnök Olay képviselő urat rendreutasítom.

Hock János: A budapesti bika-viadalon mindenki tudta, hogy nem lesz bikaölés. A szóló nem ilyen akciót akar és nem csupán dísznek tartja a spádiját. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Bernáth Lajos beszélt ezután röviden a házszabálymódosító indítvány ellen és Kossuth határozati javaslatához csatlakozott.

Szünet következett, utána folytatták a tanácskozást.

Batthyány Tivadar az indítvány ellen beszélt és a parlamenti reform előfeltételéhez köti a házszabályok revízióját. Csodálja, hogy mi sohasem szólunk az osztrák dolgokhoz és nem kísérik figyelemmel mi történik odaát. Elég baj ez. Kár nem olvasni az osztrák lapokat most. Azok ugyanis egyértelműleg a Tisza-féle revíziós javaslat mellett foglalnak állást. Nyilvánvaló a célzatosság. A javaslatot nem fogadja el, hanem Apponyi javaslatát támogatja.

Az ülés vége 2 óraker.

Mi az újság?

— November 11. —

Összevagdalt holttest az utczán. Ma hajnalban Budapesten a Nádasdy-kaszárnya előtt, a Tóth Kálmán-utczában egy holttestre akadtak. A középkori férfi munkás zubbony volt, a fején két ütés nyoma, amely valami tompa eszköztől származhatott. A nyaka ezen kívül át van metszve. A vágás kardtól származhatott. A keze, karja, arca csupa vér és össze van kaszabolva. A rendőrség, mely a hullát a boncoló intézetbe szállította, erélyes nyomozást indított a halott kilétének a konstatálására s a gyilkos, vagy a gyilkosok kézrekerítésére. Erős a gyanu, hogy a munkás-kínészi embert katonák szurkálták le és ölték meg éjszaka, verekedés közben.

Gróf Degenfeld Imréről. (Orvosi vélemény.) A szerencsétlen sorsu Degenfeld Imre gróf állapota ugylátszik reménytelen. A gróf egyik testileki jóbarátja Taxis herczeg ugyanis így nyilatkozott a gróf betegségéről:

— Szegény Imre, aligha kerül ki a szanatóriumból.

Beszéltem egy orvosával, az azt mondja, hogy a morfium élvezetről négy hónap alatt szoktathatják le, de az sem segít rajta, mert az agya van megtámadva. Nem valószínű, hogy meggyógyul!

Széngásmérgezés egy mulatóhelyen. Még megsem nyílt Budapesten a Zöldfa-utca 14. szám alatt a Moulin rouge mulatóhely és már is végzetes szerencsétlenség színhelye volt csütörtökön éjszaka. A mulató helyiség pinczejében ma reggel halva találták Reák Rezső mázoló és Ullmann István mázoló eszméletlen állapotban vitték a Rókuskórházba. A két mázoló többekkel egy, a házban berendezendő vendéglő helyiség festésével foglalatzkodott. Tegnap este lementek az ehhez tartozó pinczébe, ott egy nyitott kocsz kályhát tele-raktak szénnel s azt meggyújtották. Az éj folyamán fejlődő széngáz megölte Reakit és Ullmann állapota is életveszélyes.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 49. Bérlet 87. szám (A)
Debreczen, szombat, 1904. november 12 én:
harmadszor:

Főlöszleges férjek.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Beöthy László.

Személyek: Pataky Akos — Sebestyén Géza. Lenke, felesége — Szabó Irma. Irén — Hahnei Aranka. Teréz — Havasi Szidi. Réz Pál — Krémer Jenő. Révész Elemér — Csontos Gyula. Lőw és Barna — Iványi Antal. Klári szobalány — Püspöky Rózi. Miaka kertészlegény — Virágháti Lajos.

Holnap, vasárnap, november hó 13 án két előadás:

D. u. 3 óraker, bérletszünetben félhelyárrakkal

Eleven ördög.

Vig operette 3 felvonásban. Bayard után átdolgozta: Deréki. Zenéjét szerzette: Konti József.

Este 7^{1/2} óraker, bérletszünetben — először:

Vén leányok.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Barrie J. M.

Bánk bán. Katona József születésének évfordulóját a legművészebben fölépített magyar tragédiával ünnepelte színházunk, de ünnepelte közönségünk is. Ennek a nagy városnak műveltebb eleme kezd mind szélesebb körökben érvényesülni; ma este is szüntől megöltötte a színházat s egész lelkével követte a sikerült előadást. Palágyi Lajos talán még soha nem törte úgy hozzá magát egy szerepéhez sem, mint Bánkhoz. A lovak, szerelmeféltő, törvényttevő, becsületéért asszonygyilkoló nagy urat ugyszólván az érzelmei minden fokozatán megrázóan szóllattatta meg. Ifjabbnak ábrázolta Bánkot, mint ahogy Katona képzelhette; de úgy tetszik: ezzel még megérhetőbbé tette tragikumát, mely szerelmeoltárának meggyalázásában sarkallik. A közönség megértve e művészi törekvést, nem fukarkodott elismerésével. Petur bán vas nyakas alakját nagy erővel jellemezte Csiky. A kerethez méltó volt Jeszenszky Gertrudisa is. Az előadás fokozatos haladását csak az Otó személyesítője zavarta meg szerepmentésével s a szövegnek éktelen megmászásával. Bánk bán-t a gymnasisták is tudják könnyen kívül, egy színésznek szégyen nem tudnia. A többi szereplőt dicséret illeti. A közönséget nem dicsérjük, mert csak kötelességük tesz eleget s műveltségéről tesz tanubizonyságot, ha mentől sürűbben látogatja a klasszikus darabok előadását. O. G.

A sárga-fekete primadonna.

Az egyik miskolci lapírsuk írja: Ily címmel egyik fővárosi lap híre nyomán a vidéki újságok javarésze erősen feljajdul Almási Lola színtársulatunk tagja ellen aki állítólag sárga-fekete szalagos koszorukat fogad el katonai tisztelődől s e miatt megleczkéztetik Balla Kálmán színigazgatót is. Vidéki lapírsaink megnyugtatóására ki kell jelentenünk, hogy cikkekik merő tévedésen alapszanak, mert azok a bizonyos koszoruk nem fekete-sárga, hanem sötétkék és sárga szalaggal ékeskedtek, amely színek pedig egy közismert grófi család színei. Bizonyára, ha fekete-sárgák lettek volna azok a szalagok, első sorban a helyi sajtó kelt volna ki miattuk a művésznő ellen.

A löcsei fehér asszony. Ma tartják az első rendelkező próbát a „Löcsei fehér asszony” című énekes történeti színműből, melyet Jókai Mór regénye után Faragó Jenő alkalmazott színre. A darabban az egész személyzet részt vesz.

Egyházak és iskolák.

A debreczeni kerületi tanár kör szombaton délután 4 óraker a kollegium kis tanácstermében gyűlést tart. A gyűlés tárgya: jelentések és folyó ügyek, titkár választás, dr. Barcsa I. felolvasása.

UJDONSÁGOK.

Az eleven fákllya.

Megégett kis leány.

Rémes szerencsétlenségnek esett áldozatul pénteken délelőtt a Meszena-utca 6. szám alatti házban Bodnár Gizella 4 éves leányka.

Mig a nagyanyó a piacra ment, a kis leányt a meleg konyhában hagyta. A pajkos gyermek, hogy az ablakon kitekinthessen, felmászott a tűzhely felett levő ablakdeszkára.

E közben történt, hogy a tűzhelyből tűzszikra pattant a ruhájára és a kis leány lenge ruhácskája pár pillanat alatt lángban állott.

Keserves sikoltozásait meghallották a házbeli és segítségére rohantak. Letépték róla az égő ruhát, de már akkorra súlyos égési sebeket szenvedett a hátán, a karján és a fején.

Súlyos sebeivel beszállították a kórházba a szegény gyermeket; életben maradásához van remény.

Zilahi Gyula drámai pályázata.

Nagy érdeklődéssel fogadta a közönség Zilahi Gyulának színházunk leendő igazgatójának azt a szép elhatározását, hogy 1000 koronát tűzött ki egy Csokonairól szóló drámára. Azonban a pályázat feltételeivel ma sem vagyunk egészen tisztában.

A szinügyi bizottság ugyanis azzal a módosítással fogadta el a pályázatot, hogy a versenyből a verses művek sem zárhatók ki.

Zilahi Gyula a „Csokonai-kör“-hez intézett újabb levelében még is ragaszkodik előbbi álláspontjához, sőt kéri a „Csokonai-kört“, mely szintén kívánta a verses műveknek pályázatra bocsátását, hogy fogadja el a pályázati hirdetmény eredeti szövegét, amely szerint csak prózában írott pályaművek adhatók be.

Kívánatos volna tehát, ha a pályázati hirdetményt akár Debreczen város polgármestere, mint a szinügyi bizottság elnöke, akár Zilahi Gyula mint a pályadíj kifizetője ismét közé tenné a végleg megállapított feltételekkel, mert így sem az írók nem tudják, mily külalakú művekkel pályázhatnak, sem a debreczeni szinügyi bizottság elnöke nincs tájékozva, hogy mely pályaműveket kell már hivatalból visszautasítani.

Rémes titok a kályhában.

Az igaznak bizonyult névtelen feljelentés.

Névtelen feljelentést kapott csütörtökön a rendőrség bűnügyi osztálya. A névtelen levélíró körülményesen leírta, hogy Csenkey Teréz 24 éves szakácsnő, aki előkelő főrangú családnál szolgál, a hét elején titkon szült.

Az eset a házban titokban maradt, bár áldott állapotát nem tudta mindenki előtt elrejtetni. A szülés után ágyának esett. Urnöje elhívatta dr. Engel Ignác orvost, de a leány a baját nem mondta meg neki.

A kis halvaszültet, mert állítása szerint nem élt, a kályhába tette, tüzet gyújtott rá és elégette. De a kis holttest nem égett el teljesen, a hamu közt megmaradtak a csontjai: a kar, lábszár, lapoczka és részben a kis koponya. A megszenesedett csontokat azután összeszedte, dobozba tette és elrejtette a másik kályhába, amelybe tüzet rakni nem szoktak.

E névtelen feljelentés alapján Bardócz András rendőrbiztos megjelent az előkelő háznál. Mikor azonban a ház urnöjének előadta, mi járatban van, a ház urnöje méltatlankodva tiltakozott a vizsgálat ellen.

— Az én házamnál ilyesmi nem történhet meg — mondta.

— De én a vizsgálatot törvényadta jogomnál fogva megtartom — felelte a rendőrbiztos és a névtelen levélben megjelölt kályhához lépett, annak ajtaját kinyitotta és elővette onnan a dobozt, a melyben az elégetett kis test csontocskái voltak. Természetesen nem várt meglepetést keltett a leleplezés.

Csenkey Teréz nem is tagadta a dolgot. Beismert mindent. Védekezésre csak azt hozta fel, hogy Engel orvosnak azért nem mondta meg baját, mert nagyot hall és félt, hogy ha hangosan beszél, urnöje megtudja.

Az elégetett csontmaradványokat a rendőrség lefoglalta és a vizsgálatot megindította.

— A Csokonai kör felolvasásai.

Közeledik november 17-ike, Csokonai születése napja, amikor a Csokonai-kör megszökta kezdeni téli felolvasásainak sorozatát. A Csokonai-kör szokásától most sem tér el s a jövő hét csütörtökön megtartja megnyitó ünnepi felolvasó ülését, a mely a hagyományhoz híven első sorban Csokonainak lesz szentelve. Ez első ülésen Csokonairól két előadást is fogunk hallani; az egyiket Zoltay Lajostól, Debreczen történetének és régi műveltségének buvárlójától, a ki Csokonai családjáról közöl érdekes adatokat, a másikat dr. Barcsa János tanártól, aki Csokonai kollégiumi pörét fogja ismertetni. A felolvasó est sikerét bizonyára nagyban fogja emelni a városi dalegylet a legszebb Csokonai-dallamok elénekelésével és végül Szávai Gyula néhány újabb költeményének bemutatásával. A felolvasásra szóló meghívókat a napokban kapják meg a Csokonai-kör tagjai.

— **Az ólomlábu hatóság.** Régóta sürgetik a hentesek a konzumvásár létesítését. A mérnöki hivatal el is készítette az erre vonatkozó tervezetet, mely a tanács elé került. A hentesek és mészárosok ismét kéri fogják a tanácsot, hogy a konzumvásárt mielőbb létesítse.

— **Az új bank.** Az új Hitelbank alapítói már megalakították az új pénzügyintézet igazgatóságát. Elnök lett Domahidy Elemér főispán, alelnök dr. Kenézy Gyula, igazgatók, Aczél Géza, Berger Mór, Berntfeld Sámuel, Csanak János, Darvas Izidor, Forray Ernő, dr. Fejér Ferencz, Geréby Pál, dr. Helle Károly és Wohl Adolt, ügyész dr. Guttfreund Sámuel.

— **Félaru vasuti jegyek.** A polgármester értesítette a tanács tagjait és előadókat, valamint a tisztviselői, segéd és kezelő személyzet azon tagjait, akik vasuti arcképes igazolvánnyal bírnak vagy ennek kiváltására jogosultak, hogy igazolványaikat avagy arcképeket előbbinél 1, utóbbinál 2 korona kezelési költséggel hozzám folyó évi december 1 ig annyival is inkább adják be, mert a később beérkező igazolványok hivatalból nem fognak felterjesztetni.

— **Szakosztályalakulás.** A mészárosok, hentesek és szappanosok szakosztálya pénteken tartotta újraalakuló gyűlését. Elnök lett Polgári Márton szappanos, alelnök Varga Imre. Választottak még 8 választmányi tagot.

— **Az Omke debreczeni küldöttele Budapestben.** Az Omke kerületek szervezetének ügyében e hó 13-án Budapestben megtartandó választmányi ülésen a hajdumegyei kerületet Bárdos Géza és Kontsek Géza vál. tag, Szávay Gyula a központi igazgatóság tagja és Gaszner Géza a kerület titkára fogják képviselni.

— **Adományok a siketnémáknak.** A siketnémák intézete részére újabb adományokat vettem s nyugtázom köszönettel: Simonffy Imre kir. tan. polgármester 200 kor. alapítványa, Fényes Ákos 2 kor. Thieszen Artur 2 korona, Pósa-estély jövedelme 420 kor. Pósa Lajos és ne alapítványa 80 kor. a Pósa-estélyek jövedelmének kamatja 2 kor. 5 fillér, Káloz község 5 kor. Herodek Károly Budapest 7 kvr. 56 fillér, Kám község 7 kor. 82 fill. Balás Ödön utján a Kis Pipa volt társaságától 50 kor. Thieszen Artur 5 kor. Füleky Pál egyesületi pénztáros. Az intézet igaz

gatója itt köszöni meg Loránt (Lów) József adományát, 3 koronát és a Sugár Aranka urhölgytől kapott 10 koronát és a ruhát, a mely adományokat rendeltetése helyére, a szerencsétlen véget ért Grósz Ignác árva-hoz juttatott.

— **A szabad iskolában** minden vasárnap délután három óraker tanítanak. Négy helyen egyszerre, úgy mint: a vármegyeházán, a kollégiumban, a reáliskolában, Kossuth u. 52. számú elemi iskolában. Mindenki azt a helyiséget választhatja, a melyik tetszik. A tanítás egészen ingyenes.

— **Meghaltak.** özv. Nagy Jánosné Szilágyi Katalin ev. ref. 80 éves, Takas Sarolta izraelita 17 éves, Bernát Miklósné Baróti Ágnes ev. ref. 44 éves, özv. Tóth Andrásné Juhász Julianna ev. ref. 79 éves, Fürst Sándor tanuló izraelita 11 éves.

— **Szerencsétlenül járt rendőr.** A csatornázás hiányának tudható be az a baleset, mely Horváth Károly 36. számú rendőrt érte. Csütörtökön este a Pesti útzám lakásából a központra akart menni, azonban utközben az egyik házból kivezető csatornába lépett s oly szerencsétlenül, hogy a lába kifeszamodott.

— **Elgázolt vasuti munkás.** A debreczei állomáson péntek reggel 7 óraker a 2410 számú mozdony tolatás közben elgázolta Tóth Sándor 52 éves csavarmunkást, aki jobb karját teljesen elvesztette. A szerencsétlenség kapcsolás közben történt. A borzasztóan megcsontított munkást az első, eredménytelen segélynyújtás után kiszállították a kórházba, hol a vérzést el is állították. A boldogtalan csak nehezen tért eszméltre, az óriási fájdalmak és nagy vérvesztés annyira elgyengítették. A délelőtti folyamán künn volt a kórházban Hoffmann József vizsgálóbíró, valamint Orosz László rendőrfogalmazó is, de a beteg embert kihallgatni alig lehetett. A vizsgálatot megindították az iránt, hogy terhel-e valakit felelősség Tóth Sándor szerencsétlensége miatt. A szerencsétlenül járt vasutas állapota életveszélyes.

— **Az alsónyírvideki vízszabályozó társulat** választmánya pénteken délelőtti tartott ülést gróf Szapáry György elnöke alatt. Elhatározták, hogy az alapszabályt módosítsák és pedig olyképen, hogy a társulat ezentul a belvizek rendezését is felveszi munkakörébe. A közgyűlésnek javasolni fogja a választmány tisztviselői fizetésének rendezését, még pedig olyképen, hogy szolgálati idejük arányában korpótléket és uti átalányt kapjanak. A közgyűlést ma szombaton délelőtti tartják meg a városháza nagytermében.

— **Kétféjű sas a cukorkák n.** Itt Debreczenben vásárolt cukorkák-nak a borítékát küldte be egyik olvasónk. Megbotránkozva küldte be a „kétféjűsasos“ képes szalon cukorborítékokat, a következő helyénvaló megrovó sorokat irván melléjük:

Tekintetes Szerkesztő Ur!
Többször olvastam úgy a helybeli, mint a fővárosi lapokban, hogy pártoljuk a hazai ipart. Schmidl L. győri cukorkagyáros is így gondolkozik, ezért csomagolja ily szép papírba cukorkáit vagy talán étvágygerjesztőül festi rájuk a kétféjű sást? . . . Erre én is azt mondom, a mit Göre bíró ur mond, hogy a f. e. m., de nem csak a — cukorkákat . . . tisztelő hiva Egy régi előfizető.

— **Az iparos kör társas vacsorája.** Az eddig eladott nagyszámu jegy mutatja, hogy az Iparos Körnek vasárnap este az Arany-Bika szálloda nagytermében tartandó társas vacsorája kitünően fog sikerülni. A rendőrség ez uton figyelmezteti az érdeklődőket, hogy jegyeiket az ipartestületnél két koronáért előre váltsák meg, mert este jegyet már nem fognak adni.

— **Hadkötelesek összeírása.** A honvédelmi miniszter az 1905. évben sorozás alá kerülő ifjak összeírását elrendelvé, felhivatnak úgy a debreczeni illetőségű, mint városunkban csak ideiglenesen tartózkodó 1884, 1883, és 1882. évben született ifjak, hogy összeírásuk végett mielőbb, de legkésőbb november hó végéig a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál (Városház emelet 18. 19. számú szoba) annyival is inkább jelentkezzenek, mert a jelentkezés elmulasztása esetén a védtörvény 35 § a alapján 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal fognak büntettetni. Személyazonosságuk igazolása végett a birtokukban levő okmányaik (leczkekönyv, munkavagy cselédkönyv, vagy keresztlevél stb.) magukkal hozandók. A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályától.

— **Sakkverseny.** A pénteki versenyen játszmát nyertek Rosenfeld, Grünwald, Faludi, Emerich és Móga. Eldöntetlen maradtak a Móga—Szávay, Dalmy—Székely, Tyrity—Lévai féle játszmák. Megemlítésre méltó, hogy Móga egyszerre játszott Bárányfalvi és Szávayval. Az előbbi megverte, az utóbbival játszmája azonban eldöntetlen maradt.

— **Baleset és kisiklás.** Az este újabb szerencsétlenség történt a debreczeni vasuti állomáson. A 4605. számú vonat tolatás közben a váltónál szerencsétlenséget okozott. Nagy Mihály vizsgáló lakatosnak a keze feje ugyanis az ütköző közé került és azt teljesen összeroncolt. Ugyanekkor két vasuti kocsit is siklott. A szerencsétlenül járt vasutas családos ember, három gyermek atyja.

— **Betörés.** A szegény özvegy Bárányfalvi Jánosnének a 6 keszves összekuporgatott koronáját lopták el. Amíg ő ebédelte vitt a fiának, Kigyó-utca 17. sz. a. lakására valami álkulcsos gazember behatolt és kirabolta.

— **Az uri család.** Egyik helybeli férfiruha üzletbe 9-én délután 6 óra tájban jól öltözött fiatal ember tért be és levelet adott át a tulajdonosnak. A levél alatt a városban közismert uri ember aláírása diszelgett és abban felsorolta a levél átadója részére szükséges ruhákat. A kereskedő habozás nélkül kiszolgáltatta a ruhákat, de azért később kérdést intézett az illető uri emberhez, aki a leghatározottabban kijelentette, hogy az a levél nem lehet más, csak hamisítvány. A becsapott kereskedő a rendőrség segítségével hamarosan nyakon csípte a csaló urfit, aki kávéházban mulatozott az esti órákban. A kereskedő felismerte őt is, de a ruhákat is. A rossz utra tévedt uri család erre könyörgésre fogta a dolgot és a jószívű kereskedő megbocsájtott neki, úgy hogy a feljelentést is visszavonta ellene. A bűn útjára tévedt uri család nevét ezért kiméletből mi is elhallgatjuk. Hátha visszadöbben a bűn útjáról.

— **Elvesztett női óra.** Az utcán női ezüst óra veszett el. A becsületes megtaláló, ha beszolgáltatja, jutalomban részesül.

— **A kamara és a házi ipar.** A földmivelési minisztertől leirat érkezett a kamarához. Azt írja a földmivelési miniszter, hogy hajlandó 2000 koronát a kamara rendelkezésére bocsájtani abból a célból, hogy belőle a munkátlan téli hónapok alatt, a házi-ipparral foglalkozó nép számára kézi foglalkozást lehessen szerezni. A kamara köszönetet mondott a miniszternek s megjelölte a célokat, melyekre a kilátásba helyezett pénzt el lehet hasznosan költeni. — **Szávay kamarai titkár hétfőn és kedden a hajdusoboszlói, püspökladányi és nyiregyházi szalmafonó tanfolyamokat nyitja meg, szerdán részt vesz a kereskedelmi minisztériumban tartandó kamarai titkári értekezleten és csütörtökön érkezik vissza Debreczenbe.**

— **Elgázolt ló.** Az este a Szatmár felől jövő vonat a Cserén a pályára tévedt, alighanem legeltetésre kicsapott lovat gázolt el.

— **Az elfogott betörők.** A rendőrség Török Imre és Mátyás Vilmos betörőket pénteken átadta az ügyészségnek. Török még mindig tagad ugyan, de a folyton halmozódó bizonyítékok sulya alatt alighanem meg fog törni. Hihetőleg az ő lelkét még egyéb bűn is terheli.

— **Verekedés a vacsora miatt.** Régóta vadházasságban él özvegy Tóth Istvánné Orosz András napszámossal, csütörtökön este, mert nem kapott meleg vacsorát, hatalmasan eldöngötte az oldalbordáját, aki a bűnügyi osztálynál keresett elégtételt.

— **Lopás.** Csekei Mari hetven 46. sz. a. lakó cseléd mosókonyhában tartotta a ládáját, melyből 62 korona értékű ruhaneműjét ismeretlen tettes ellopta. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Egy fiatal leány alkalmazást nyer Mentze Henrik ujdonságok áruházában,** ki a könyvelésben és a német nyelvben jártassággal bir előnyben részesül. Írásbeli ajánlat a fenti címre keretik.

— **Legfinomabb angol és Sollingeni zsebkések, ollók, borotvák és borotváló készülékek, valamint mindenféle toillet-cikkék olcsón beszerezhetők Mentze Henrik ujdonságok áruházában, Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.**

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.**

— **Villanylámpákhoz új töltések érkeztek Mentze áruházába.**

TÁVIRATOK.

Tisza tárgyal.

Budapest, november 11. Tisza István a Ház ülése után Khuen grancsárral és gróf Andrássy Gyulával tárgyalt hosszasan, majd ez utóbbi Wekerle Sándorral. Híre jár, hogy Tisza paktumot akar kötni.

Port-Artur még tartja magát.

London, november 11. Az ostromlott vár körül a japánok téli barakkokat építenek. Ez is mutatja, hogy korai volt a hír a vár elestéről.

Páris, november 11. Port-Arturban a

tífusz óriási mértékben pusztít. Nap-nap után végeznek ki japán kémeket. A temetetlen holttestek az utcákon fekszenek. Hír szerint egy angol szállítóhajó megbízást kapott 23.000 darab ágyugolyó szállítására. Ha ez sikerül, 1 millió rubel jutalmat helyezett kilátásba az orosz kormány.

Kossuth-párti értekezlet.

Budapest, november 11. A függetlenségi párt ma esti értekezletén a vitarendező Kubik Béla jelentést tett az eddigi eseményekről. Rákosi Viktor kívánja, hogy a vitában mentől többen vegyenek részt. Visontai Soma a párt nevében határozati javaslatot fog beuyjtani a választói jog kiterjesztésére vonatkozólag. Hentaller Lajos indítványozni fogja, hogy a választói jog a nőkre is terjesztessék ki. — Veres József megjegyzi: Előbb a férfiak kapjanak választói jogot. Az elnöklő Kossuth Ferencz szerint a nők szavazati joga nem ellenkezik a magyar alkotmány elveivel. A párt a legerősebb ellenállásra készen van. A párttagok legnagyobb része a fővárosban van.

Kossuth Ferencz Czegléden.

Budapest, november 11. Kossuth Ferencz vasárnap Czegléden beszámolót tart. Ez utjában mintegy 20 képviselő kíséri. Kossuth a politikai helyzetről fog nyilatkozni.

Sikkasztó végrehajtó.

Fehérgyarmat, november 11. Az eltűnt Bodor Károly végrehajtóról kiderült, hogy nagyobb sikkasztásokat követett el. Alighanem Amerikába szökött.

Az oláh képviselők.

Budapest, november 11. A szabadelvű párthoz tartozó oláh képviselők Serbán Miklós vezetésével tisztelegtek Tiszánál és kérték, hogy a közoktatásügyi reformjavaslatot a két román egyház felirata értelmében módosítsa.

Törvénykezés.

November 11-én.

Uj ügyvéd. Olchváry László dr. fiatal ügyvéd a napokban fogja megnyitni Debreczenben ügyvédi irodáját.

Az ügyvédi kamarából. A debreczeni ügyvédi kamara dr. Kiss Gyula ügyvédet debreczeni és dr. Furmann Lajos ügyvédet nyiregyházi székhellyel az ügyvédek névjegyzékébe felvette.

Azok a derecskei híres legények. Szabó József és Szöke Károly azok a derecskei híres legények, a kik f. évi július hó 3-án éjszaka megtámadták Szöllösi Péter rendőrt, mert az kötelességéhez hiven csöndre intette a zajongó, ordító legényeket. De nem fogott rajtok a szép szó, sőt megverték a rendőrt. Majd megtámadták a rendőr segítségére érkezett bakttereket is; csak nagy czivódás után kisértették be őket a község házára. Azonban itt is újabb botrányt csináltak. Takács Antal rendőrbiztost is böcsmérték, sőt kihatással fenyegették azok a derecskei híres legények, a kiknek már nem ez volt az első czivódás a rendőrökkel. Bezzeg a mai tárgyaláson szépitgették volna haszontalan hetvenkedésüket; de a törvényszék, haszontalan viselkedésüket és a tanuk súlyos vallomásait figyelembe vévén, elítélte a derecskei híres legényeket. Még pedig Szabó József 9 havi börtönre ítélték.

tönt, Szöke Károly 5 havi fogházat érdemelt ki. A két híres legény felebezett.

Burger Ignác hamis pénz sorban. Burger Ignác nyiregyházi lakost hamis pénz csalárd használatáért fogták vád alá. F. évi április hó 15 én 3 darab hamis 2 koronást és 4 darab 1 koronást, noha jöltudta, hogy azok hamisított pénzek, Bodnár István nyiregyházi pinczér nyakára akart sózni. Azonban a szemfüles pinczér Burger Ignácot a hamis pénzével együtt bejelentette és ma a csalárd szándékért és próbálkozásért 1 havi fogházra ítélték. Felebezett.

REGÉNY-CSARNOK.

A lengyelországi fekete rigók.

Irta: Kisteleki Ede.

S attól a naptól mind sűrűbben és sűrűbben kopogtattak éjnek éjszakáján Usinecz kapuján. Az örök tompa hangú, gyászszal bevont kürtökbe fújva adják hírül az érkezők jöttét.

S a fekete rigók egyre sűrűbben küldözik a longyeleket Usinecz falai közé. Jönnek és mennek halkán, szótlánul. Csak a nagy váriertemben virrasztó éjjeli lángok tanui a szent jeleneteknek; midőn kard kardra fektetve, esküvel pecséteit közös fogadásukat kijelentik egymás és a közéjük hívott élő Isten előtt.

Igy történt, hogy lenyujtá kezét onnan a magashól valaki, hová az oztieki sírtól felpárolgott a vér, lenyujtá Probuszky Szaniszlónak szövetségesül kezét — egy fekete rigót küldött neki, hogy ne legyen egye düli lengyel — és szállt, szállt a fekete rigó, fűtűrészve szállt erdőről erdőre, megintá dalára az erdők éneklő madarait, fegyverre hívták az alvó longyeleket!

III.

Mohijew hettmanja, Steregovics Fedor beszélget sógorának, Melikoff Ivánnak fejével.

— No Iván, tudtam, hogy elébem kerülés még. Most már ellenkezhétel velem. Rázd most tagadólá vasfejedet — nem lehet többé, ugy-e? Leütötték ugy-e arról a vastag nyakról, melyen oly keményen állt? Nem egyedül a te számodra kincsterhesek a polyakoknak uradalmi. Te kincsszomjas fősvény, rázd no a fejedet!

[Folytatjuk]

Nagy raktár

Szőnyeg
Függöny
Butorszövet
Linoleum
Bőrvászon
Ágy- és Asztalterítő
Flanell takaró
Pokrócz
Paplan és Matraczokból
Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utóda cégénél
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Nagy alkalmi könyvbazár.

Üzletünk áthelyezése alkalmából régi Piacz-utcai helyiségünkben nagy tömeg felhalmozott

**könyvet-, zeneművet-,
képet-, papírárut stb.**

beszerzési áron alul árusítunk el.
Árak már 5 fillértől kezdve.

Ezen bazár csak rövid ideig áll fenn és így kérjük ezen kedvező alkalmat mielőbb felhasználni.

Teljes tisztelettel

László Albert és Társa

Hegedüs S. és Sándor I.

könyv- és papirkereskedés

Debreczenben, a kistemplommal szemben

A főiaczi üzlethelyiségünk kiadó.

Fényképészeti cikkek.

Láda kofferek

uti készletek, pénz-, szivar- és levéltárczák,

férfi fehérművek

(mérték után is készülnek.)

Solingeni kések, ollók, borotvák, haj-, köröm- és ruha kefék, fésűk, szappanok, tükrök nagy választékban, — jutányos áron kaphatók

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

DEBRECZEN, városház épület.

Bőr áruk.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelt vevőink és a t. közönség szives tudomására hozzuk, hogy

könyv-, papir- és zenemű

kereskedésünket a modern igényeknek megfelelően, tetemesen megnagyobbítva a Kossuth-utca 11. számú házba (Zádor ház) egyenesen e célra átalakított fényes helyiségbe helyeztük át.

Ezen üzlethelyiségünk megtekintésére — mely csaknem látványosság számba megy — tisztelettel kérjük fel tisztelt vevőinket.

Kiváló tisztelettel

Hegedüs S. és Sándor I.

előbb László Albert és Társa

DEBRECZENBEN, Kossuth-utca 11. szám.

A főiaczi üzlethelyiségünk kiadó.

Kitünő asztali ó bor!

Gyórfy Aladár ur termése.

Ezerjő ó	30 kr.
Rizling ó	36 „
Rizling ó 4 éves	40 „
Aradvidéki ó finom	32 „
Magyarádi ó kiváló	40 „

Kitünő Ménési, Vörös, Aszu, Burgondi, Muskotály, Leányka, Bakator bor, eredeti orosz Karaván tea, valódi francia cognac, Pezsgő, valódi Angol, Ananász, Jamaika, Demamar, Cuba, Brazilliai rum, Absinthe, Allasch, Altwater Chartreuse, Maraschino, Vanília, Kárpáti keserű, Gyomor keserű, Angol keserű, Császárkörte, Rostopcsin. — Kiváló egészségi baraczk likőr, Szerémi, Borovicska állandó raktára

MERKLI FERENCZ,

fűszer-, csemege- és bor kereskedése
Füvészkert-u. 14.

Párisi világkiállítás 1900. „Grand Prix.”

Legmagasabb kitüntetés!

Előbbi 7 kiállításon a legelső díjakkal kitüntetve.

A gyár naponta
40,000 párt
készít.

Szent-Pétervári
SÁRCZIPŐK (Galoschni)
hőczipők, Storm Slippers.

Csak
akkor
valódi,

ha a
talpán

e védjegy van.

Egyedüli főraktár: Messtorff, Behn & Co Wien, I.

Debreczenben egyedül: BÉKÉS LAJOSNÁL.

Dr. Rózsa Ignác

egyetemes orvostudor
az emésztőszervek betegségeinek szak-
orvosa.

Nyáron fürdőorvos Karlsbadban.

RENDEL: Piacz-utca 32. Szedlák-ház
8—10-ig, délután 2—4-ig.

Az Alföldi takarékpénztár Debreczenben.

Pályázatot hirdet gyakor-
noki állásra, havi 60 korona
fizetéssel. Kérvények bezá-
rólág f. hó 18-ig az intézet
igazgatóságához adandók be.

Legujabb divatu

női- és leány felöltők

szörme boák, karmantyu
(Muffok), blousok stb.
legolcsóbb árban kaphatók

Klein Sámuel

Halmágyi Sámuel

czégvezető

áruházában, DEBRECZEN.

Megérkeztek

az őszi és téli idényre
a legujabb

Női divatkelmék,
Blouse selymek,

remek kivitelü

mosó flanelek, velezek
SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsa-tér.

Táncziskola megnyitás.

Van szerencsém az igen tisztelt szülék s nagyérdemü közönség
becses tudomására hozni, hogy folyó évi

november hó 8-án kedden (13 éven alóli) polgár gyerekek részére	6—8 óráig
„ „ 8-án „ iparos ifjak részére	8—10 óráig
„ „ 14-én (felnőtt polgár ifjak részére	7—10 óráig

a téli táncztanfolyamot

megnyitom. — Beiratásokat elfogadok a mai naptól lakásomon délelőtt
8 órától 10 óráig és este 6 órától a táncziskola helyiségben.

Lakás és tánczterem: (Csapó-utca 17.) Korona című tánczterem.

Maradok kiváló tisztelettel

SCHAF JÁNOS, táncztanító.

Bármely fénykép után
életnagyságu képek

a legsikerültebb kivitelben meg-
rendelhetők

csak 3 forintért
HARMATHY PÁL

Antiquár üzletében
Füvészkert-utca 14.

„Animal“

állatok emésztését elősegítő táppor.

Kitünő eredménnyel kipróbálva marháknál,
lovaknál, sertéseknél és juhoknál.

E kiváló számos nagy foszfor tartalmu
gyökérből, ásványi és szerves anyagokból
összeállított táppor előnye.

az „Animal“ táppor az állatok emésztését
hathatósan elősegíti

az „Animal“ táppor az állatok hizását
fokozza

az „Animal“ táppor az állatok munkabi-
rását fokozza

az „Animal“ táppor a tejképződést elő-
mozdítja.

az „Animal“ táppor az állatok csontkép-
ződését előmozdítja.

az „Animal“ táppor a gyapjuképződést
növeli és a szőr fényesedését elősegíti

az „Animal“ táppor a betegségek iránti
fogékonyságot csökkenti.

Vegyileg kipróbálva a csász. kir. mező-
gazdasági, vegyikísérleti állomásnál Bécsben
1903. febr. 19. 390 A szám és Dr. Szilágyi
Gyula műegyetemi magántanár és hites ke-
reskedelmi törvényszéki vegyésznel 1903.
január, 7442. szám. — Sok ezer elismerő-
levél tanuskodik a kitünő hatásról. — 4000
kereskedőnél állandó raktár Austriában. Gyár-
tási engedély Bécsben 20.206/1904. szám.

Használati utasítás minden csomagban
mellékelve.

Egyedüli elárusítás **Merkli Ferencz**
fűszer-, csemege- és bor kereskedésében,
Debreczen, Füvészkert u. 14.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesitem a kiskereskedő és ismét elárusítókat, hogy a mai kor igényeinek tel-
jesen megfelelő

nagybani fűszeráru raktárt

rendeztem be, teljes igyekezetem és törekvésemmel oda fogok hatni, hogy t. vevőimnek a **legolcsóbb**
árakban szolgálhassak.

Hogy ezt teljesíthessem, csak **udvari raktár helyiségeket** tartok, így a nagy üzleti bér,
berendezés és személyzeti bér kiadásokat megtakarítom, áruimat tehát a **legolcsóbban** bocsáthatom a
t. vevőim rendelkezésére.

Megnyertem továbbá a hirneves **Nagyváradia Adria Malom** kizárólagos liszt elárusítását
eredeti árakban és abból is állandóan nagy raktárt tartok.

Raktárain megtekintését és szives pártfogását kérve

teljes tisztelettel

Friedman Lipót

Hatvan-utca 35., az udvarban.

Pontos és szolid kiszolgálás.

Tessék meggyőződést szerezni.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Pénzkölcsön. Rövid lejáratu kölcsönöket bármily összegig kezes nélkül egy óra alatt, ház és földbirtokra három nap alatt megszerez Héry Gyula bankirodája Péterfia-u. 40.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható Budai czukrászda, Jósá és Jóna drogueriájában.

A Mester- és Honvéd-utca 39. számú sarokház boltjának vagy pálinka mérésnek minden órában olcsón kiadó.

Rákóczy utca 12. sz. házban 6 szobás földszinti utcza lakás, mellékhelyiségekkel és 8 lóra való istállóval május 1 től kiadó. Szép udvarkert, kitűnő ivóvíz.

Megbízható, szorgalmas, praesissal bíró gazdasízt szerény igények mellett állást keres. Esetleg irodai alkalmazást is elfogad. Czim a kiadóban.

Keresztény társat keresek 400—500 korona tőkével egy jól jövedelmező iparvállalathoz. Czim a kiadóhivatalban.

Egy külön bejáratu szoba butor nélkül decz. 1-sejére kerestetik, esetleg teljes ellátással. Afánlat **R. M.** a kiadóba.

Simonffy utca 1. szám alatt a városi bérházban 3 szobából álló helyiség, mely garson lakásnak avagy irodai helyiségnek nagyon alkalmas, 1905. május 1-re kiadó. Értekezhetni az Ipartestületnél.

„Özvegy-vagyok özvegy“ levelei vannak a kiadóhivatalban.

Csinos urilánnyal leveleznék, aki hajlandó üres óráit kellemesen eltölteni az írjon „Adonisz“ czímen a kiadóba.

Kereskedő segéd, zsidó vallásu, ki a rőfös áruban jártas azonnal felvétetik. előnyben részesül ki a fűszer- és vegyes árut is érti. Czim a kiadóhivatalban.

Főzelékek u. m. fehér és libamáj bab, borsó, lenese, szilva és házi lekvár, izletes savanyított káposzta legolcsóbban Glück Izidor fűszer üzletében kapható. Bába képez e épület. — Ugyanott naponta friss teavaj kilója frt 1.20

Egy külön konyhás szoba hozzá tartozóival azonnal kiadó **Bercsényi utca 69. sz. alatt.**

Ki állást keres és ki állást betölteni kíván hirdessen a Debreczeni Független Ujság apró hirdetéseiben. Az eredmény biztos.

Kötszer felszerelés gyári előírás szerinti, megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Külön bejáratu szoba, csinosan butorozva kiadó. Simonffy-u. 15. sz. a.

Jó írásu egyén irodai munkákra jutányos áron vállalkozik. Czime a kiadóban.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchényi-utca 27. sz.

Egy igen ügyes fiatal leány irodai alkalmazást keres. Czime megtudható a kiadóhivatalban.

Irodai gyakorlattal bíró intelligens árva leány irodai alkalmazást keres. Czime a kiadóhivatalban.

Jó írásu fiatal ember ki magát a könyvviteli szakmában kiakarja képezni felvétetik egy iparvállalatnál. Írásbeli ajánlatok „Iparvállalat“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába

Gazdasági

Bundák

dus választékban!

sötétszürke, barna vagy fekete Mikádó, szörme béléssel és szörme gallérral K 30—60. szövetbéléssel és szörme gallérral K 24—50.

Koch Testvérek

Debreczen

Piacz-utca 51. sz. (Csanak-ház.)

ÁRLEGYZÉK INGYEN.

Telefon 384.

Köhögésben

szenvedő használja a rég bevált, köhögés csillapító és jóízű

KAISER mell-caramellait.

2740. közj. hit. bizonyítvány igazolják a biztos hatást köhögés, rekedtség, katarus és elnyálkásodásnál. Valódi csakis „Három fenyő“ védjeggyel. Csomag 20 és 40 fillér. Raktár Toth Béla és dr. Rothschnek W. Emil urak gyógyszerárában.

Aláírási felhívás

a „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet“ IX. évtársulatába való belépésre.

A „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debreczenben“

1905. évi január hó 1-én, működésének és fennállásának VIII-ik évét tölti be s a már 1904. évi október hó 10-én megalakult IX-ik évtársulat működését megkezdette.

Az elmúlt 8 év eredményei közül kiemeljük, hogy eddig **2000 tag 60.000 törzsbetéttel 900.000 korona betét tőkét** gyűjtött össze. Szövetkezetünk tagjai eddig

6%-os kamatot

kaptak haszonrészül betétjük után és e haszonrész állandósítása kétségtelenül várható a jövőben is.

Szövetkezetünk működésének eredményét legvilágosabban az 1903-ik év mérlege igazolja **46.864 korona tiszta jövedelmével**, valamint élénk bizonyítéka a fejlődésnek, hogy tagjainak hiteligényét eddig **4 millió korona körüli összegű kölcsönrel** elégítette ki.

Felhívjuk Debreczen város és vidéke közönségét a

A „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debreczenben“

a tagok korlátolt felelőssége mellett alakul, évtársulatának vagyonát a tagok hetenként fizetendő törzsbetétei képezik.

Egy törzsbetét (10 kr.) 20 fillér, mely hetenként az igazgatóság által megszabott napokon fizetendő be a szövetkezet pénztárába. A 4 év elteltével az évtársulat vagyona a tiszta jövedelemmel együtt a tagok között törzsbetétek arányában felosztatik.

A szövetkezet tagjainak 6%-os kamatláb mellett hitelt nyújt s a kihitelezett összegek 4 év tartama alatt a heti befizetések által törleszthetők, sőt megakarván könnyíteni az olcsó jelzálogos kölcsönök igénybevételét és visszafizetését, tagjainak **8 év alatt törleszthető jelzálogos kölcsönöket is engedélyez.**

Kölcsönök nyújtanak a befizetett összegek 1/5-öd részéig bárkinek, továbbá jelzálogi biztosíték, személyi kezesség, értékpapírok, vagy ezüst- és aranyemű kézzizálogok ellenében.

Az igazgatóság határozata értelmében a már megalakult IX-ik évtársulat ujonnan belépő tagjai már most: 1905. január 1-seje előtt is igényt tarthatnak betétjeik nagyságához képest megszavazható kölcsönökre, a nélkül, hogy a f. év elmúlt heteinek betétei ebből levonásba hozatnának, vagy a felek mulasztási illetékekkel terletnének.

A „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debreczenben“ a vidéki tagok heti befizetéseit megkönnyíti az által, hogy a pénz bérmentes beküldését postatakarék-pénztári chequek útján teszi lehetővé.

A IX-ik évtársulatba való felvétel iránt jelentkezések és aláírások a szövetkezet hivatalos helyi ségében (Piacz-utca 83. szám, Geréby-ház) teljesíthetők. Kelt Debreczenben, 1904. évi október hó.

„POLGÁRI TAKARÉK- és SEGÉLYSZÖVETKEZET“ DEBRECZENBEN:
RÁSÓ GYULA, kir. tanácsos, alispán, a szövetkezet elnöke.
VESZPRÉMY ZOLTÁN, alelnök. KATZ JAKAB, alelnök.
Dr. FREUND JENŐ, igazg. jegyző, jogtanácsos.

„Barát ital“

gyomorlikőr készítményem a legkitűnőbb étvágyat hozó **gyomortisztító**, az emésztést elősegíti, igen jóízű és gyorsan ható, naponta két pálinkás pohárral elegendő.

Régi gyomor baj székrekedés és hideglelés ellen csakis ez segít.

Egy üveg ára **40 és 80 krajczár**. Kapható a készítőnél levélbeni megrendelésre postán.

Czim: **Zenke Zoltán, Szeged.**

Kereskedők ismét elárúsításra nagy engedményt kapnak

Kapható Debreczenben: Kontsek Géza, Parti Ferencz, Geréby Fülöp utóda, Váray József, Gyarmaty József, Merkli Ferencz urak fűszer üzletében. — **H.-Böszörményben:** Szabó Sándor, **H.-Szoboszlón:** Körner Béla, **H.-Hadházon:** Horovitz Móritz fűszer üzleteiben.

Utazó és helyi ügynökök felvétetnek.

Egy nagyobb

vidéki mezővárosban egy fényesen berendezett fűszer üzlet, kedvező feltételek mellett más vállalat miatt eladó. Czim a kiadóhivatalban.

D

Egy hóra.
Negyedév

B

Cso

egyezés

sen tiltá

az ellen

tette ezt

a mikor

belső tit

halálos

lezni Ha

köztársas

mélyét i

állításain

gyobb s

Edd

kozás tis

lált a H

azonban

sem vett

kevésbé

István k

a minden

vett voln

Sokkal

ennek, b

országgy

kifejleszt

tartózkod

ha a me

nak is. A

nak már

Thaly Ká

a király

ügy gonc

lemellens

az asztal

De

oly mérs

az igazsá

holló lesz

ellenzéke

De

ható-e a

ház vitáib

Magyaror

személye

lyal még

nyező az

pedig hat

gal szemk

Kétsz

de h